EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 7.6.2011
SEK(2011) 826 v konečnom znení

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

k národnému programu reformiem Švédska na rok 2011,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady

k aktualizovanému konvergenčnému programu Švédska na roky 2011 – 2014

{SEK(2011) 735 v konečnom znení}

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

k národnému programu reforiem Švédska na rok 2011,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady

k aktualizovanému konvergenčnému programu Švédska na roky 2011 – 2014

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 9 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[2],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po konzultácii s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení k hospodárskym politikám členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení k politikám zamestnanosti členských štátov[3], ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby integrované usmernenia zohľadnili vo svojich vnútroštátnych hospodárskych politikách a politikách zamestnanosti.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 Ú. v. EÚ C , , s. .
3 Rozhodnutím Rady 2011/308/EÚ z 19. mája 2011 sa stanovuje, že sú naďalej platné aj v roku 2011.

(3) Komisia 12. januára 2011 prijala prvý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok nového cyklu hospodárskeho riadenia v EÚ a prvý európsky semester ex-ante a integrovanej koordinácie politiky, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020.

(4) Európska rada 25. marca 2011 schválila priority fiškálnej konsolidácie a štrukturálnej reformy (v súlade so závermi Rady z 15. februára a 7. marca 2011 a v nadväznosti na ročný prieskum Komisie v oblasti rastu). Zdôraznila potrebu uprednostniť obnovenie stabilných rozpočtov a fiškálnej udržateľnosti, zníženie nezamestnanosti prostredníctvom reforiem pracovného trhu a vynaloženie nového úsilia na posilnenie rastu. Európska rada požiadala členské štáty, aby tieto priority premietli do konkrétnych opatrení, ktoré zahrnú do svojich programov stability alebo konvergenčných programov a do svojich národných programov reforiem.

(5) Švédsko 29. apríla 2011 predložilo aktualizáciu svojho konvergenčného programu na rok 2011, ktorý sa vzťahuje na obdobie 2011 – 2014, a svoj národný program reforiem na rok 2011. Tieto dva programy sa posudzovali súčasne.

(6) Švédske hospodárstvo sa pred hospodárskou krízou (2008 – 2009) viac ako desaťročie tešilo zo silného rastu poháňaného domácim dopytom a čistým vývozom. Keďže Švédsko je hospodárstvo orientované na vývoz s rozsiahlym finančným sektorom, prudký pokles vonkajšieho dopytu a zmrazenie finančných trhov v roku 2008 ho výrazne ovplyvnili, v dôsledku čoho v roku 2009 došlo k poklesu HDP vo výške 5,1 % a k zvýšeniu miery nezamestnanosti z približne 6 % na viac ako 9 %. Recesia bola vďaka stabilnej východiskovej pozícii bez potrieb veľkých úprav, pokiaľ ide o domácnosti, bankový a verejný sektor, ako aj vďaka primeranej monetárnej a fiškálnej politickej reakcii pomerne krátka a ovplyvnila najmä výrobný sektor orientovaný na vývoz. S oživovaním svetového obchodu zaznamenalo švédske hospodárstvo veľmi silné a široké oživenie, pričom reálny HDP zaznamenal v roku 2010 nárast o 5,5 %. Fiškálne saldo zaznamenalo v dôsledku kombinovaného účinku automatických stabilizátorov a diskrečných opatrení pokles z prebytku vo výške 3,7 % HDP v roku 2007 na deficit vo výške 0,9 % HDP v roku 2009 a následne sa v roku 2010 opäť vrátilo do rovnovážneho stavu.

(7) Vychádzajúc z posúdenia aktualizovaného konvergenčného programu podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 sa Rada domnieva, že makroekonomický scenár, ktorý tvorí základ rozpočtových prognóz je viac-menej realistický, s výnimkou roka 2012, keď je príliš priaznivý. Rozpočtová stratégia vymedzená v aktualizovanom konvergenčnom programe je primeraná, keďže by sa ňou prispelo k splneniu strednodobého cieľa Švédska, ktorým je prebytok vo výške 1 % HDP počas jedného cyklu. Poskytlo by sa tým isté rozmedzie voči prekročeniu referenčnej hodnoty vo výške 3 % HDP v rámci akéhokoľvek budúceho poklesu. Program predpokladá rozšírenie celkového prebytku verejných financií z 0,6 % HDP v roku 2011 na 3,7 % HDP v roku 2014, ktorý je posledným rokom programu. Toto zlepšenie by bolo spôsobené predpokladaným silným hospodárskym rastom, pretože v programe sa v týchto rokoch nepredpokladá žiadne konsolidačné úsilie. Riziká ohrozujúce rozpočtové ciele sú viac-menej vyvážené. Keďže predpoveď príjmov predložená v programe je na rok 2011 istým spôsobom opatrná, rozpočtové výsledky by mohli byť tento rok o niečo lepšie. S priaznivými makroekonomickými predpokladmi sú však od roku 2012 spojené určité nepriaznivé riziká ohrozujúce rozpočtové prognózy. Keďže vláda naznačila, že ďalšie expanzívne fiškálne opatrenia naplánované v návrhu rozpočtu na rok 2011 (vrátane piateho kroku v rámci zamestnaneckého daňového

bonusu pre zárobkovo činné osoby, ďalšieho zvýšenia prahu pre platbu dane z príjmu, nižšej DPH v prípade reštauračných služieb a nižšej dane z dôchodkov) by sa mohli – ak na to existuje dostatočný fiškálny priestor – vykonávať od roku 2012, existuje riziko procyklickej pozície fiškálnej politiky. Vzhľadom na demografické prognózy je dôležité, aby Švédsko naďalej plnilo svoj strednodobý cieľ.

(8) Súčasná situácia na trhu s nehnuteľnosťami a hypotekárnom trhu je zdrojom možnej nestability. Po krátkej a miernej korekcii na vrchole finančnej krízy sa ceny nehnuteľností vo Švédsku na rozdiel od iných krajín opäť vrátili k silnej rastúcej tendencii zaznamenávanej od druhej polovice 90. rokov 20. storočia a v súčasnosti dosahujú rekordne vysokú úroveň. Výrazné zvýšenie cien nehnuteľností kráča ruka v ruke so zvyšujúcou sa zadlženosťou domácností, ktorá do konca prvého polroka 2010 predstavovala približne 170 % disponibilného príjmu, čo je historicky najvyššia hodnota. Okrem toho sa veľká časť hypotekárneho dlhu vyznačuje variabilnými sadzbami s nízkou mierou amortizácie. Švédske domácnosti sú v dôsledku toho obzvlášť citlivé na zvýšenia úrokovej sadzby alebo zhoršenia situácie v oblasti zamestnanosti. Výrazná korekcia na trhu s nehnuteľnosťami by mohla mať nepriaznivé dôsledky pre makroekonomickú stabilitu tým, že domácnosti budú svoju spotrebu držať na uzde s cieľom vyrovnať svoje rozpočty, a prostredníctvom rastúcich finančných nákladov švédskych bánk.

(9) Pokiaľ ide o švédsky trh práce, osoby, ktoré nie sú občanmi EÚ, a mladí ľudia majú v porovnaní s priemerom EÚ pomerne slabé postavenie. Ďalšie zlepšenie ich postavenia na trhu práce je nevyhnutné na zvýšenie celkovej miery zamestnanosti a zlepšenie ponuky pracovných síl z dlhodobého hľadiska, aby sa tak reagovalo na demografické výzvy spojené so starnúcim obyvateľstvom. Švédska vláda v súčasnosti vykonáva niekoľko reforiem s cieľom zlepšiť situáciu v oblasti zamestnanosti oboch skupín, ako napr. zvýšenie prostriedkov na školenia, miesta na získanie pracovných skúseností, odborné vzdelávanie dospelých, učňovská odborná príprava a školenia, cielené dotácie na mzdy a efektívne kurzy švédskeho jazyka. Najnovšie štatistiky ukazujú jasné príznaky toho, že situácia na švédskom trhu práce sa celkovo zlepšuje, s výnimkou žien narodených v zahraničí.

(10) Komisia posúdila konvergenčný program a národný program reforiem[4]. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-hospodársku politiku vo Švédsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ, a to vzhľadom na potrebu posilniť celkové hospodárske riadenie Európskej únie tým, že sa na úrovni EÚ poskytnú podnety pre budúce vnútroštátne rozhodnutia. Zastáva názor, že v programoch sa primerane reaguje na hlavné výzvy, ktorým Švédsko čelí. Fiškálna stratégia vlády, ktorou je naďalej dodržiavať strednodobý cieľ, je primeraná, od roku 2012 je však potrebné dbať na to, aby sa zabránilo príliš voľnej fiškálnej politike v obdobiach priaznivého rastu. Mali by sa posúdiť riziká makroekonomickej nerovnováhy, najmä tie, ktoré vyplývajú z rastúcich cien nehnuteľností a zadlženosti domácností. Okrem toho je potrebné monitorovať a zlepšiť účasť citlivých skupín na trhu práce, a to najmä mladých ľudí a žien narodených v zahraničí.

[4] SEK(2011) 735.

(11) Vzhľadom na toto posúdenie Rada preskúmala aktualizáciu konvergenčného programu Švédska na rok 2011 a jej stanovisko[5] sa odráža najmä v odporúčaní uvedenom v bode 1 v ďalšej časti textu Po zohľadnení záverov Európskej rady z 25. marca 2011 Rada preskúmala národný program reforiem Švédska,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Švédsko v rokoch 2011 – 2012 prijalo tieto opatrenia:

(1) Udržiavať fiškálnu politiku na ceste, ktorá zaisťuje neustále plnenie strednodobého cieľa a ktorou sa zabráni tomu, aby fiškálna politika zaujala v súčasnej hospodárskej konjunktúre procyklickú pozíciu.

(2) Prijať preventívne opatrenia na riešenie makroekonomických rizík spojených s rastúcimi cenami nehnuteľností a zadlženosťou domácností vrátane reforiem hypotekárneho systému, regulácie nájomného, zdaňovania nehnuteľností a stavebných povolení.

(3) Monitorovať a zlepšovať účasť mladých ľudí a iných citlivých skupín na trhu práce.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[5] Podľa článku 9 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.